

NARODNI DNEVNIK

Izšla vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, tujemstvu Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštneem ček. uradu šte. 13.633.

Politika nerešenih vprašanj.

Vsa naša politika, oficijska ko neoficijska, je v znaku nerešenih vprašanj in ves napredek ubijajočega cincanja. Vsi vemo, da treba doseči zblizanje z Bolgarsko in vsi tudi vemo, da je to zblizanje nemogoče, če se ne reši macedonsko vprašanje, ampak niti najmanjše se ne stori za rešitev tega vprašanja in zato je naše zblizanje v Bolgarsko samo tako v zraku, kakor je macedonsko vprašanje.

Nič boljše ni z vprašanjem našega stališča do protisovjetske fronte, kakor jo propagira Anglija. Ker je ves narod za zblizanje z Rusijo, zato pravi tudi naša oficijska politika, da ni proti Rusiji, toda vsled strahu pred angleško politiko ostane vprašanje naših odnosov z Rusijo odprto. Ravno tako pa je tudi odprto vprašanje naših odnosov z Anglijo, ki še vedno kaže večje simpatije do Italije, ko do nas. Posledica tega našega kolebanja je, da smo izgubili simpatije Rusije, da pa angleških simpatij nismo dobili v nadomestilo.

Naša zunanja situacija zahteva nadalje, da kolikor mogoče izboljšamo svoje odnose do Nemčije. Pa tudi v tem pogledu ne napravimo nobenega odločilnega koraka, ker se bojimo francoske zamere. Vojaške zveze s Francijo za slučaj italijanskega napada pa seveda nismo mogli doseči.

Nič boljše ni v notranji politiki. Z cel mesec se neprestano govori o razširjenju vladne koalicije. Toda to vprašanje ostane vedno na isti cincarski točki, ki le s to razliko, da se enkrat govori o razširjenju vlade s HSS, drugič pa o razširjenju vlade z Demokrasko zavezano. Vse te negotovosti pa je posledica, da je naša konsolidacija na mrtvi točki, ker nihče ne ve, kaj prinese jutrišnji dan.

In niti radikali ne vedo, kam bo krenila jutri njih stranka in kdo bo naslednik Pašića. Dan na dan čitamo o važnih napovedih pašićevcev, dan na dan slišimo o ostavki Maksimovića, dan na dan se govori jugoslovanski javnosti o novih odločitvah kombinacij, toda dejstvo ostane vse pri starem »fort-vurštlarija«.

Govorimo o štedenju, a naše upravno vprašanje je nerešeno danes, kakor pred leti. Govorimo o socialnem delu, a efekt vsega tega govorjenja je, da z redukcijami povečujemo brezposelnost, dočim se za investicije nihče niti ne briga. Vsa naša notranja politika je eno samo veliko vprašanje, vsa modrost naših državnikov pa obstoji v vprašanju, kako si priboriti, oziroma ohraniti oblast.

Ampak nič boljše niso naše slovenske stranke. Slovenija je n. pr. danes v čisto novi situaciji in vse stranke, zlasti pa tako hvaljene napredne stranke, imajo dolžnost, da temeljito revidirajo svoje stališče ne samo do celotne politične situacije, temveč tudi do svojih medsebojnih odnosov. Ni treba nobene posebne modrosti za spoznanje, da po sedanjosti poti ne gre naprej in da je treba koncentrirati moči ene skupine postaviti nasproti koncentrirano silo vseh drugih strank. Ampak da bi do kaj takega tudi prišlo, to ni več vprašanje, ker je absolutno jasno, da bo zmagal stari negativizem.

Iz vseh teh nerešenih vprašanj pa nastaja razpoloženje, ki jemlje narodu zadnjo voljo do aktivnosti in ki vedno bolj niža nivo vsega našega političnega življenja. Vsled te politike nerešenih vprašanj padamo stalno in naravnost usodno že postaja vprašanje, če nas ni-

Po sklenitvi prijateljskega pakta med Madjarsko in Italijo.

ITALIJANSKI TISK O PRIJATELJSKEM PAKTU Z MADJARSKO.

Rim, 6. aprila. »Corriere della Sera« piše: Največji in najpomembnejši uspeh grofa Bethlena je ta, da je včeraj popoldne ob 5. ob svečanih ceremonijah v palači Chigi podpisal pogodbo o prijateljstvu med Italijo in Madjarsko. Ta pogodba ne obsega nobenih posebnih klavzul in se ne razlikuje od pogodb, ki jih je Italija sklenila z drugimi državami.

Vendar pa se ta pogodba v veliki meri razlikuje od drugih pogodb v tem, da obe državi ne dajeta samo z besedami izraza medsebojnemu prijateljstvu, temveč bosta stalnost prijateljstva in nerazdeljene zveze tudi dokumentirali. Madjarsko-italijansko prijateljstvo bo zadobilo prav posebno velik pomen v slučaju kakih balkanskih komplikacij. S tem morajo računati vlade malih nemirnih držav na Balkanu. »Popolo d'Italia« ugotavlja, da je madjarsko-italijanska pogodba popolnoma v skladu z duhom Zvezd narodov in ne obsega nobenih nadaljnjih vojaških klavzul. Vsi italijanski listi poudarjajo, da mora Jugoslavija dovoliti Madjarski tranzit na Reko, ker ne more prevzeti na sebe odgovornosti, pred vso Evropo, da ovira naravni izhod Madjarske na morje.

MAKSIMOVIĆ NE ODSLOPI.

Beograd, 6. aprila. Sinoči ob pol 9. je Uzunović po dveurni konferenci, ki jo je imel z Božo Maksimovićem, izjavil ob izhodu izbranim novinarjem: Z ostavko Maksimovića ni nič. Kolikor je meni znano, pripravljaj Maksimović odgovor na obtožnico. Ne uvidnim, zakaj bi se ta stvar prikrivala, če bi bilo kaj na njej. Tudi ne poznam nobenega razloga za ostavko g. Maksimovića.

NEVERJETNO SLABI POGOJI AMERIŠKEGA POSOJILA HIPOTEK. BANKE.

Beograd, 6. aprila. Iz poučenih krogov se doznava, da posojilo, ki ga hoče Državna hipotekarna banka najeti v New Yorku še ni končno zaključeno. Podpisana je pač preliminarna pogodba o posojilu 12 milijonov dolarjev na 20 let z emisijskim tečajem 78% in z obrestmi od 7%. To posojilo se ne smatra za posebno ugodno. Budimpeštanska občina je na primer sklenila v Švici posojilo 1 milijona dolarjev po 8% z amortizacijo vred na 35 let z emisijskim tečajem 94 odstotkov. Sodi se, da bi Hipotekarna banka lahko dobila posojilo vsaj po enakih, če ne po boljših pogojih.

Posojilo, ki ga je najela Hipotekarna banka, lahko pade v vodo, ako bi beograjska občina odklonila, da prevzame del tega posojila za melioracijska dela. Prvič za njo vsota, ki bi jo prevzela, ne bi bila zadostna in drugič je zanjo to posojilo predrago.

DR. KOROŠEC PRI DR. PERIĆU.

Beograd, 6. aprila. Včeraj dopoldne je bil dr. Korošec pri dr. Ninku Periću, da se je pred svojim odhodom v Ljubljano informiral o zunanjem položaju.

PRED PRIČETKOM TRGOVINSKIH POGAJANJ Z GRŠKO.

Beograd, 6. aprila. Ni še padla odločitev, kdaj odide naša delegacija, ki se bo pogajala za sklenitev trgovinske pogodbe z Grčijo. Najbrže odpotuje konec tega tedna in sicer pod vodstvom načelnika Rukića.

ti resnost zunanje situacije ne bo izmudila.

NEMSKI KOMENTARJI O BETHLENOVEM POTOVANJU.

Berlin, 6. aprila. Tukajšnji listi so šele včeraj začeli komentirati potovanje grofa Bethlena v Rim. Skoraj vsi listi poudarjajo, da ima pot madjarskega ministrskega predsednika v Italijo veliko večji pomen, kakor pa to priznavajo v Budimpešti in v Rimu. Listi naglašajo, da pomeni ta pot nadaljevanje sistematične politike obkroževanja Jugoslavije, ki jo že dolgo vodi Italija.

MADJARI VESELI.

Budimpešta, 6. aprila. Potovanje predsednika vlade v Rim je v madjarskem političnem življenju vzbudilo veliko radost in zadovoljstvo. Daljnji razvoj madjarsko-italijanskega prijateljstva bo po mnenju madjarskih politikov deloval tudi na dobre odnose med Madjarsko in Jugoslavijo. Madjarski politiki naglašajo, da Madjarska ni več mala država, temveč je s tem, da je sklenila z Italijo pakt o prijateljstvu, postala faktor, s katerim je treba resno računati.

MADJARSKI POSLANIK PRI PERIĆU.

Beograd, 6. aprila. Včeraj opoldne je bil madjarski poslanik Forsten pri našem zunanjem ministru dr. Ninku Periću in ga obvestil o madjarsko-italijanski pogodbi.

DAVEK PRIVATNIH NAMEŠČENCEV.

Beograd, 6. aprila. Davek privatnih uradnikov ter kvalificiranih trgovskih sotrudnikov in obrtnih pomočnikov je od 1. januarja dalje brez invalidskega davka in komorske doklade določen takole: Na vse dohodke v denarju in v naravi se plačuje pri letnih dohodkih:

od 6.000 do 12.000 Din	3.5%
od 12.000 do 24.000 Din	4%
od 24.000 do 36.000 Din	4.5%
od 36.000 do 48.000 Din	5%
od 48.000 do 60.000 Din	5.5%
od 60.000 do 72.000 Din	6%
od 72.000 do 84.000 Din	6.5%
od 84.000 do 96.000 Din	7%
od 96.000 do 108.000 Din	8%
od 108.000 do 120.000 Din	9%

Dododki do 6000 Din na leto so oproščeni davka. Za plačilo tega davka jamči delodajalec. On ima tudi pravico, da davek odtegne od plače in ga vplača pri davčni oblasti.

AVARESCU SE BOJI REVOLUCIJE.

Paris, 6. aprila. Sem so dospele senzacionalne vesti iz Bukarešte. Avarescu, ki računa z nemiri, je poklical v Bukarešto več polkov. Vojska je zavzela vsa važna javna in vojaška poslopja. General Pascani je prevzel mesto generalnega guvernerja v Besarabiji, kjer je koncentrirano večje število vojaštva.

KRALJ FERDINAND V AGONIJU.

Praga, 6. aprila. Češki dopisni urad je javil ob 2. popoldne iz Bukarešte, da je kralj Ferdinand v agoniji. Smrt se sme pričakovati vsak čas. Zdravniki ne morejo nič drugega pomagati, kakor da z raznimi sredstvi vzdržujejo delovanje srca.

Beograd, 6. aprila. Glede na vesti, ki so se sinoči razširile, da je rumunski kralj Ferdinand umrl, se doznava s službene strani, da je naše zunanje ministrstvo prejelo več službenih poročil, ki so datirana sinoči ob 6. V teh poročilih ni nič omenjeno, kar bi bilo katastrofalno za zdravstveno stanje rumunskega kralja. Na podlagi vsega se sklepa, da so vesti o smrti kralja Rumunije neutemeljene.

HSS stavlja pogoje.

Beograd, 6. aprila. Včerajšnji prihod Pavla Radića v Beograd je bil predmet posebnega zanimanja nekaterih parlamentarnih krogov, posebno radikalov. Po dohodu Pavla Radića so parlamentarni krogi skušali poizvedeti, kakšno stališče bo zavzela HSS napram obtožnici Bože Maksimovića, ki pride 19. t. m. na dnevni red. Ker je ta obtožnica velikega pomena za razvoj političnih razmer pri nas in ker bo od odločitve, ki se bo sprejela glede te obtožnice odvisen položaj današnje vlade, zato se parlamentarni krogi posebno zanimajo za stališče HSS, da bi tako še o pravem času izvedeli, kako se bo stvar iztekla, in če ni pričakovati, da bi se obtožnica eventualno umaknila ali da bi se dogodila kaka izprememba, ki bi pomen obtožnice oslabil.

Opozicija je posebno interesirana na tem, da ostanejo opozicijske stranke na isti črti v vprašanju obtožnice, kakor je to bilo tudi pri prvi obtožnici proti Maksimoviću, ki jo je vložila HSS.

Radikalni center pravi, da gre za tem, da bi se ustvarila taka rešitev, pri kateri bi bil rešen položaj Bože Maksimovića, ali pa da se sprejme taka odločitev, ki ne bi prejudicirala bodoči politični kombinaciji.

Pašićevci so včeraj kazali posebno razpoloženje za to, da bi prišli v stik z zastopniki HSS, v prvi vrsti s Pavlom Radićem. Včerajšnja izjava Pavla Radića, v kateri se jasno izraža, da HSS ne namerava spremeniti svojega stališča, ki ga je dozdaj zavzemala napram Maksimoviću in napram obtožnici, dovoljuje slutiti, da pogajanja, o katerih se je trdilo, da so se vodila med radikali in HSS, nikakor niso tako povoljno iztekla za politiko g. Uzunovića.

Verjetno je, da bo Pavle Radić danes stopil v stik z opozicijskimi strankami, da se določi stališče glede obtožnice proti Maksimoviću.

Včeraj je imel Pavle Radić več razgovorov z Nikolo Preko, ki je sinoči odpotoval v Zagreb.

Stališče HSS se precizira sedaj takole:

1. HSS stoji na stališču, da njej ni treba stavljanja nobenih ponudb za sodelovanje v vladi. Iz tega razloga smatra, da morajo radikali sami napraviti potrebne korake, ako jim je do tega, da zahtevajo, da HSS podvzame iniciativo.

2. HSS smatra, da o vsem tem ne more biti govora, dokler ne bo rešena zadeva obtožnice proti Maksimoviću. Glede na to se sodi, da HSS ne misli na nobeno kombinacijo, predno ne bo rešena končno obtožnica proti Maksimoviću.

3. HSS stoji na stališču, da se v event. skupni vladi z radikali ne more več razviti kaka širša koncepcija glede medsebojnega zaupanja, kakor je bilo v bivših vladah narodnega sporazuma. Nasprotno bo HSS pri eventualnih pogajanjih zahtevala, da se posamezno določijo vsi pogoji za skupno delo v vladi, tako da se bo potem vlada držala natančno tega naprej določenega programa in da bo ta program hkrati njen temelj.

SIJAJNO USPELA ČAJANKA POSLANIKA ŠEBE.

Beograd, 6. aprila. Sinoči je češkoslovaški poslanik Jan Šeba priredil svečano čajanko. Udeležili so se je razen zunanjega ministra dr. Perića in njegove soproge ter ministra generala Hadžića tudi razni politiki, ki so v Beogradu, med njimi tudi Pavle Radić.

Brez odlašanja je bilo mogoče eliminirati alternative, ki jih je imel sovražnik k dispozičiji. Umik v Baltsko morje skozi Kattegat Scheeru sploh ni obetal, da ne bo prišel. Ljzen zaplestri se v bitko podnovi. V tem slučaju bi bilo treba prevoziti 350 milj, in bi hitrejša angleško brodovje imelo priložnost preganjanja na odprtem morju. To možnost bi Jellicoe lahko eliminiral že na ta način, da bi poslal par lahkih križark, ki bi že ob svitanju pravočasno ugotovile položaj. Tega Jellicoe ni storil. Pot proti Enezi je bila zelo dolga, združena z ovinki in tudi eliminirana kot neverjetna. Stiri alternative so bile reducirane na dve in sicer Kanal Horn Reefa in Helgolandski kanal. Oba nista bila velika vsakebi. Jellicoe bi bil upravičen smatrati ta dva kanala kot odprti in verjetni poti za beg nemškega ladjevja. Na tem temeljijo bi se operacija nudila sama. Če bi plulo angleško brodovje kakšnih 10 milj v jugovzhodno smer bi ob prvem svitu prišlo do nemških brodovje k boju, pa naj bi vozilo proti Horn Reefu ali pa proti Helgolandski. Angleško brodovje je bilo hitrejšo od nemškega in je bilo tej točki bližje, ko je nastala tema.

